

## Historiebruk

”Kungar, drottningar och adel gör comeback” var temat för ett av de seminarier som jag deltog i på Göteborgs bokmessa senaste veckoslut. Tur nog behövde jag inte hålla låda ensam. Med mig hade jag den unga forskartrion Mirkka Lappalainen, Henrika Tandefelt och Åsa Linderborg, som alla har disputerat tämligen nyligen med avhandlingar som på olika sätt tangerar eliternas historia.

De två förstnämnda är lovande forskarprofiler vid min egen institution och torde vara bekanta för många av HBL:s historiskt bevandrade läsare. Rikssvenska Åsa Linderborg är antagligen mer okänd. Hon blev 2001 filosofie doktor vid Uppsala universitet med undersökningen ”Socialdemokraterna skriver historia”. I den gör hon gällande att det svenska välfärdssamhällets långvariga politiska adel – sossarna – har utnyttjat sin egen historia för att disciplinera och styra sina partimedlemmar och anhängare i reformistisk och socialliberal riktning.

Hurdå ”utnyttjat sin egen historia”? Jo, genom att lyfta fram och prisa sådana beslut, hållningar och galjonsfigurer i den socialdemokratiska arbetarrörelsens historia som ger en bild av att sossarna i stort sett ensamma har byggt upp och varit en garant för det moderna välfärdssamhället. Samtidigt har konkurrerande ideologier inom arbetarrörelsen såsom t.ex. kommunismen och den fackliga radikalismen betecknats som extrema, oansvariga och osvenska avvikelser.

Den mångsidigt begåvade Åsa Linderborg har sedermera avancerat till kulturchef på *Aftonbladet* och debuterade i fjol som skönlitterär författare. Låt det även bli sagt att hon har varit medlem av Vänsterpartiet sedan tonåren och på 1980-talet profilerade sig som kommunist. Men detta innebär ingalunda att hennes analys av den socialdemokratiska historieskrivningen vore speciellt snäv eller tendensiös. Tvärtom övertygades jag av många av hennes teser och började fundera på motsvarande drivkrafter i de finländska partiernas historieskrivning.

Det mesta som Linderborg skriver om de svenska sossarnas historieskrivning påminner om den stora berättelse som deras finländska broderparti har byggt upp som sin kollektiva självbiografi. Och granskar man Centerpartiets, Svenska folkpartiets, Samlingspartiets, Vänsterförbundets eller Gröna förbundets motsvarande historieverk så finner man samma sak. Varje parti och medborgarrörelse, varje företag och offentliga institution, ja, även många politiker och kulturpersonlighet drivs av en stark vilja att förstå och förmedla vidare sin egen historia som en meningsfull och positiv process.

Samma tendens finns också i nationella översiktsverk. Jag medger gärna att mina verk om Finlands historia innehåller röda trådar och sammanfattningar som tillsammans kunde förstås som en stor berättelse. Men detta tycker jag inte är speciellt problematiskt. Tvärtom tror jag att ett sammanbindande grepp kan hjälpa läsaren att genomskåda textens mest subjektiva betoningar. Därifrån är steget inte långt till två allmänna insikter. All historieskrivning är tidsbunden och subjektiv. Vetenskap blir den endast genom sin dokumentation och argumentation.

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 29.9.2008